

Ze is de meest onwaarschijnlijke, maar beste huurmoordenaar ooit

PIERRE LEMAITRE

HET SERPENT

THRILLER

1985

5 mei

Mathilde tikt met haar wijsvinger op het stuur.

De auto's op de snelweg gaan al meer dan een half uur met horten en stoten vooruit, en ze is nog tien kilometer van de Saint-Cloud-tunnel verwijderd. Het verkeer staat minutenlang stil en komt dan plotseling om onverklaarbare reden weer in beweging. De Renault 25, die op de linkerrijbaan naast de vangrail stond, begint weer te rijden, zestig, zeventig, tachtig, en komt dan weer abrupt tot stilstand. Het harmonica-effect. Ze kan zich wel voor haar kop slaan. Toch heeft ze alle voorzorgsmaatregelen genomen: ze is ruim op tijd vertrokken, is zo lang mogelijk op de provinciale weg blijven rijden en heeft pas besloten de snelweg te nemen nadat er op de radio geen files meer werden gemeld.

'Alleen maar om in deze klotezooi terecht te komen.'

Doorgaans spreekt Mathilde beschaafd, ze is geen ordinair type. Alleen tegen zichzelf is ze grof in de mond, dat lucht haar op.

'Ik had op een ander moment moeten gaan...'

Ze is verbaasd over haar zorgeloosheid. Ze is nog nooit zo onbedachtzaam geweest. Het risico lopen om op een dag als vandaag te

laat te komen, ze slaat met haar vuist op het stuur, ze neemt het zichzelf vreselijk kwalijk.

Mathilde zit heel dicht op het stuur, ze heeft korte armen. Ze is drieënzestig jaar, klein, breed en zwaar. Als je naar haar gezicht kijkt, kun je zien dat ze mooi is geweest. Heel mooi zelfs. Op sommige foto's, die nog uit de oorlog dateren, is ze een ongelooflijk gracieus meisje, met een soepel figuur en blonde haren, die een lachend, zeer sensueel gezicht omlijsten. Tegenwoordig is alles natuurlijk verdubbeld, haar kin, haar boezem en haar achterste, maar ze heeft nog steeds die blauwe ogen, die smalle lippen en dat harmonieuze in haar gezicht, de sporen van haar vroegere schoonheid. Ook al is Mathildes lichaam in de loop van de tijd langzamerhand uitgezakt, ze besteedt veel aandacht aan de rest, dat wil zeggen aan de details: chique en dure kleding (ze kan het zich veroorloven), elke week naar de kapper, professionele make-up en vooral perfect gemanicuurde handen. Ze kan het nog verdragen dat de rimpels zich vermenigvuldigen en de kilo's niet willen wijken, maar slecht verzorgde handen zou ze niet kunnen accepteren.

Door haar gewicht (achtenzeventig kilo op de weegschaal vanmorgen) heeft ze last van de hitte. De file op de snelweg is een kwelling, ze voelt zweetdruppeltjes tussen haar borsten lopen, ze zal wel vochtige billen hebben, ze wacht ongeduldig op het moment dat het verkeer weer op gang komt, om al rijdend te profiteren van de zwakke luchtstroom die door de geopende zijruit over haar gezicht strijkt. De terugkeer naar Parijs is al net zo onaangenaam geweest als het weekend bij haar dochter in Normandië, dat was bijna ondraaglijk. Ze hadden eindeloze potjes rummy gespeeld. Haar schoonzoon, die idioot, wilde de Grand Prix Formule 1 op televisie zien en tot overmaat van ramp stond er zaterdag prei met vinaigrette op het menu, Mathilde had er de hele nacht last van gehad.

'Ik had gisteravond moeten vertrekken.' Ze kijkt op het dashboard-klokje en vloekt opnieuw.

Op de achterbank tilt Ludo zijn kop op. Hij is een grote dalmatiër van een jaar oud, met een dommige blik maar een zacht karakter. Af en toe doet hij een oog open, kijkt naar de stevige nek van zijn bazin en slaakt een zucht. Hij voelt zich nooit helemaal op zijn gemak bij haar, ze heeft last van stemmingswisselingen, vooral de laatste tijd. In het begin ging alles goed, maar tegenwoordig... Niet zelden krijgt hij een trap tegen zijn ribben, hij begrijpt niet altijd waarom. Maar hij is een vriendelijke hond, van het soort dat zich hecht aan zijn baasje en niet meer van gedachten verandert, zelfs niet op slechte dagen. Hij is alleen een beetje op zijn hoede, vooral als hij voelt dat ze gespannen is. Zoals nu. Als hij haar op het stuur ziet trommelen gaat hij wijselijk weer liggen en houdt hij zich stil.

Voor de twintigste keer sinds ze de snelweg op is gereden, doorloopt Mathilde in gedachten de route naar Avenue Foch. In rechte lijn is het nog geen kwartier rijden, maar ze moet nog door die ellendige tunnel van Saint-Cloud. Dus is ze kwaad op de hele wereld, en vooral op haar dochter, die er niets aan kan doen, maar Mathilde houdt zich niet bezig met dat soort overwegingen. Iedere keer als ze bij haar op bezoek komt, wordt ze weer overvallen door de aanblik van dat kleinburgerlijke landhuis, dat een karikatuur van zichzelf is. Haar schoonzoon komt breed glimlachend terug van tennis, met een handdoek nonchalant om zijn nek geslagen, als in een reclamespotje. Als haar dochter in de tuin bezig is, lijkt ze wel Marie-Antoinette in het Petit Trianon. Het is een voortdurende bevestiging van haar mening dat haar dochter niet een van de slimsten is, waarom zou ze anders getrouwd zijn met zo'n eikel... En ook nog eens een Amerikaan. Maar vooral een enorme eikel. Kortom, een Amerikaan. Gelukkig hebben ze geen kinderen, ze hoopt echt dat haar dochter onvruchtbaar is. Of hij. Wie van beiden maakt niet uit, want ze durft zich niet voor te stellen wat voor kinderen ze zouden krijgen... Iedere keer die kleine mormels. Mathilde houdt van honden, maar heeft een hekel aan kinderen, vooral aan meisjes.

‘Ik ben onredelijk,’ zegt ze tegen zichzelf, maar ze denkt het niet.

Het komt door de files. De dagen waarop ze werkt, is het altijd hetzelfde liedje, zenuwen, opwinding, enzovoort, en dan ook nog de verkeersdrukte aan het eind van het weekend. En als ze het nu eens uitstelt tot komende zondag? Want hoezeer ze er ook over nadenkt, voor deze klus ziet ze geen andere mogelijkheid dan een zondag. Maar een week te laat, dat is haar nog nooit overkomen...

En dan, niemand weet waarom, komt de rij auto’s plotseling in beweging.

Op onverklaarbare wijze duikt de Renault 25 spelenderwijs de Saint-Cloud-tunnel in en bereikt binnen enkele seconden de Boulevard Péripherique. Mathilde voelt haar ledematen ontspannen, ze constateert dat het nog steeds druk is, maar dat alles wel blijft bewegen. Achter haar slaakt Ludo een zucht van verlichting. Mathilde accelereert en zwenkt naar links om een treuzelaar in te halen, maar bedenkt zich meteen weer als ze zich herinnert dat op deze plek veel snelheidsradars staan. Geen stommiteiten uithalen. Ze voegt voorzichtig in op de middelste baan, achter een Peugeot die witte rook uitstoot, en lacht als ze ter hoogte van Porte Dauphine de verdeckt opgestelde snuit van de radar ontdekt, die plotseling een lichtflits werpt op de linkerrijstrook, die ze zojuist verlaten heeft.

Afslag Porte Maillot, Avenue de la Grande Armée.

Mathilde vermijdt de rotonde van het Place de l’Étoile, slaat rechts af en rijdt de Avenue Foch in. Ze is weer kalm. Het is eenentwintig uur dertig. Ze is iets te vroeg. Precies goed. Ze kan het nog steeds niet geloven, ze heeft flink in de rats gezeten. Misschien maakt geluk deel uit van talent, wie zal het zeggen? Ze neemt de ventweg, stopt bij een oversteekplaats, zet de motor af maar laat de stadslichten branden.

Ludo denkt dat hij al thuis is, hij gaat rechtop zitten op de achterbank en begint te piepen. Mathilde kijkt in de achteruitkijkspiegel: ‘Nee!’ Kortaf, gedecideerd en zonder stemverheffing. De hond gaat

meteen weer liggen, werpt haar een schuldbewuste blik toe en sluit zijn ogen, zelfs zijn zucht is ingehouden.

Dan zet Mathilde haar bril op, die aan een dun kettinkje om haar nek hangt, en doorzoekt het dashboardkastje. Ze haalt er een papiertje uit, dat ze net opnieuw wil raadplegen als een tiental meters verderop een auto wegrijdt. Rustig neemt ze de vrijgekomen plaats in, zet opnieuw de motor uit, doet haar bril af, legt haar nek tegen de hoofdsteen en sluit op háár beurt de ogen. Het is echt een wonder dat ze toch nog op tijd is. Ze neemt zich voor om in het vervolg nog wat ruimer te plannen.

Op de Avenue Foch heerst een volmaakte rust, het moet prettig zijn hier te wonen.

Mathilde doet het raampje omlaag. Nu de wagen stilstaat, begint het binnen wat muf te ruiken, de geur van dalmatiër en zweet. Ze heeft zin in een douche. Later. In de zijspiegel ziet ze in de verte een man die zijn hond uitlaat op de ventweg. Mathilde slaakt een diepe zucht. Wat verder weg, op de avenue, glijden de auto's voorbij. Het zijn er niet veel, op dit tijdstip. Een zondag. De grote platanen ritse-len nauwelijks. Het wordt een drukkende nacht.

Hoewel Ludo rustig op zijn plaats ligt, draait Mathilde zich om en zegt, terwijl ze naar hem wijst: 'Lig, en niet bewegen, oké?'

Hij laat zijn kop zakken.

Ze opent het portier, klampt zich met beide handen vast aan de carrosserie en wurmt zich met veel moeite uit de auto. Ze zou moeten afvallen. Haar jurk is omhooggeschoven en zit verkreukeld rond haar enorme achterwerk. Met een gewoontegebaar trekt ze hem omlaag. Ze loopt om de auto heen, opent het portier aan de passagierskant, haalt een lichte regenjas tevoorschijn en trekt hem aan. Boven haar ruist een vlaagje warme wind zachtjes door de hoge bomen. Links van haar komt de wandelaar met zijn hond aanlopen, het is een teckel, die de wielen besnuffelt terwijl hij aan zijn riem trekt, ze houdt wel van teckels, ze hebben een vriendelijk karakter. De man

glimlacht naar haar. Zo verloopt een ontmoeting wel vaker, je hebt een hond, je praat over honden, je vindt elkaar aardig. Vooral omdat de wandelaar er niet slecht uitziet, hij is een nog jeugdige vijftiger. Mathilde beantwoordt zijn glimlach en haalt haar rechterhand uit haar zak. Bij het zien van het Desert Eagle-pistool met de geluidsdemper blijft de man plotseling staan. Mathildes bovenlip krult haast onmerkbaar op. De loop is een fractie van een seconde op het voorhoofd van de man gericht maar beweegt dan omlaag, en Mathilde schiet hem een kogel in zijn ballen. Stomverbaasd spert hij zijn ogen wijd open, de informatie is nog niet tot zijn hersens doorgedrongen, hij klapt dubbel, vertrekt dan eindelijk zijn gezicht en zakt geluidloos in elkaar. Mathilde loopt met logge tred om het lichaam heen. Een donkere vlek tussen de benen van de man wordt snel groter en verspreidt zich langzaam over het trottoir. Hij heeft zijn ogen nog steeds wijd open, en zijn mond ook, in een uitdrukking van verbazing en overweldigende pijn. Ze buigt zich voorover en kijkt hem strak aan. Hij is niet dood. Op Mathildes gezicht is een vreemde mengeling van verbazing en tevredenheid te lezen. Ze ziet eruit als een dik kind dat verwonderd een vreemd insect ontdekt. Ze staart naar de mond, waaruit het bloed in walgelijk geurende golfjes omhoogkomt. Mathilde lijkt iets te willen zeggen, haar lippen trillen als gevolg van een zenuwtrekje, haar linkeroog knippert krampachtig. Ze brengt de loop van het wapen dichterbij, zet het midden op zijn voorhoofd en stoot een soort gegrom uit. De ogen van de man vallen bijna uit hun kassen. Plotseling verandert Mathilde van gedachten en schiet een kogel in zijn keel. Het lijkt wel of het hoofd door de inslag van de romp wordt gescheiden. Vol afkeer stapt Mathilde achteruit. Het tafereel heeft niet langer dan een halve minuut geduurd. Dan ziet ze de verstijfde teckel, die gespannen en angstig aan het uiteinde van zijn lijn staat. Hij kijkt haar verwaasd aan en krijgt ook een kogel door zijn kop. De helft van de hond verdwijnt meteen door de inslag, het enige wat overblijft is een hompje vlees.

Mathilde draait zich om en kijkt naar de avenue. Nog altijd even rustig. De auto's glijden nog steeds onverstoord voorbij. Het trottoir is leeg, zoals in alle welvarende buurten na zonsondergang. Ze stapt weer in de auto, legt het wapen op de passagiersstoel, start de motor en rijdt rustig weg.

Ze verlaat de ventweg en draait voorzichtig de avenue op, in de richting van de Boulevard Péripherique.

Ludo is wakker geworden toen ze wegreed, hij gaat staan en legt zijn kop op Mathildes schouder.

Ze haalt haar hand van het stuur om de snuit van de dalmatiër te aaien en zegt met warme stem: 'Ja! Brave hond!'

Het is eenentwintig uur veertig.

*

Het is eenentwintig uur vijfenveertig als Vassiliev klaar is met zijn werk. Het kantoor ruikt een beetje naar zweet. Het enige voordeel van de avonddiensten bij de recherche is dat hij de enorme achterstand kan inhalen met de rapporten voor commissaris Occhipinti, die er altijd om vraagt, maar ze nooit leest. 'Maak maar een samenvatting, beste kerel,' zegt hij, terwijl hij handenvol pinda's naar binnen werkt. Alleen al bij de gedachte aan die geur wordt Vassiliev misselijk.

Hij heeft haast niet geluncht en verlangt ernaar een blik open te trekken. Een blik met wat? vraagt hij zich af. In gedachten doorzoekt hij de keukenkast. Erwtjes, sperziebonen, tonijn in olie, hij zal wel zien. Hij is geen fijnproever, zelfs geen smulpaap. Hij geeft het trouwens ruiterslijk toe: ik hou niet van eten. Iedereen in zijn omgeving schreeuwt meteen moord en brand, dat is ongelooflijk, hoe kun je nou niet van eten houden? Ze zien het als een afwijking, als asociaal gedrag. Onvaderlandslievend. Onverschrokken blijft Vassiliev zich twaalf maanden per jaar voeden met rundvlees in gelei, bessenjam

en frisdrank, zijn maag kan heel wat hebben. Ieder ander zou zijn dichtgegroeid van dat voedsel, maar hij is in meer dan tien jaar tijd nog geen grammetje aangekomen. Het voordeel is dat hij geen afwas hoeft te doen. Zijn keuken bevat helemaal geen kookgerei, alleen een vuilnisbak en wat roestvrijstalen bestek.

Maar het conservenblik, wat de inhoud ook moge zijn, belandt onderaan zijn prioriteitenlijst, want hij moet eerst naar Neuilly om meneer De la Hosseraye te bezoeken. 'Hij heeft al een paar keer gevraagd of u langs zou komen,' had de verpleegster gezegd. 'Hij zou erg teleurgesteld zijn.'

Ze heeft een zwaar Cambodjaans accent. Haar naam is Tevy, ze is een jonge vrouw van een jaar of dertig, een beetje mollig en een kop kleiner dan hij, maar dat lijkt haar niet te deren. Ze zorgt sinds een maand voor meneer. Veel hulpvaardiger en vriendelijker dan de vorige, wat een heks was dat...

Ja, een aardig meisje, Vassiliev heeft nooit de gelegenheid gehad echt met haar te praten, hij wil niet de indruk wekken dat hij, nou ja, u begrijpt wel.

'Als je avonddienst hebt,' had hij ter verdediging aangevoerd, 'weet je nooit hoe laat je klaar bent, begrijpt u...'

'Ja, dat is voor ons hetzelfde...' had Tevy geantwoord.

Er klinkt geen verwijt in haar stem, maar Vassiliev heeft snel last van schuldgevoel. Tevy werkt met een andere verpleegster, maar draait zelf het grootste deel van de diensten, hij heeft nooit goed begrepen hoe haar rooster eruitziet, zij is altijd degene die hij aan de telefoon krijgt en die hij ontmoet als hij naar meneer gaat.

'Bel nog maar een keer als u klaar bent,' voegde ze er vriendelijk aan toe. 'Dan zal ik wel zeggen of het nog de moeite waard is...'

Vertaling: als meneer De la Hosseraye nog wakker is, en niet te moe. Hij slaapt veel, en het is niet te voorspellen wanneer hij wakker zal zijn.

Aangezien zijn collega Maillet om eenentwintig uur vijfvijftig

binnenkomt om hem af te lossen, heeft hij geen excuus meer, op naar Neuilly. Hij is laf genoeg om een uitvlucht te zoeken, maar te eerlijk om een smoes te verzinnen.

Lusteloos trekt hij zijn jas aan, doet het licht uit en loopt moe van deze saaie dag de gang op.

Vassiliev. René Vassiliev.

Dat klinkt Russisch omdat het, inderdaad, Russisch is. Hij heeft die achternaam van zijn vader, een grote, brede man met een dikke snor, wiens strakke blik voor eeuwig heerst in de ovale lijst boven het dressoir in de eetkamer. Papa heette Igor. Hij heeft mama op 8 november 1949 verleid en is op de dag af drie jaar later gestorven, waarmee hij liet zien dat hij een stipt en nauwgezet man was. Gedurende die drie jaar heeft hij met zijn taxi door alle straten van Parijs gereden, heeft hij de kleine René verwekt bij mama, en is hij daarna in de Seine gevallen tijdens een dronken avond met Wit-Russische collega's, die net zomin konden zwemmen als hij. Ze hebben hem met veel moeite uit het water gehaald, hij is gestorven aan een ernstige longontsteking.

Daarom heet René dus Vassiliev.

Vassiliev heet René ter nagedachtenis aan mama's vader, zodat de inspecteur de voornaam en de achternaam draagt van twee mannen die hij nooit heeft gekend.

Van papa heeft hij zijn lengte geërfd (een meter drieënnegentig) en van mama zijn magerte (negenenzeventig kilo). Van papa heeft hij het hoge voorhoofd, de brede borstkas, de zware tred, de heldere blik en de brede kaken. Van mama een zekere neiging tot lusteloosheid, een onuitputtelijk geduld en een onverwoestbare integriteit.

Het is trouwens merkwaardig, hij heeft een groot, slungelig en schonkig lichaam, maar het lijkt wel hol, waarschijnlijk door gebrek aan spierontwikkeling.

Toen hij twintig was, begon zijn haar uit te vallen. Vijf jaar later is die desertie weer net zo verraderlijk opgehouden als zij was begon-

nen, en heeft op zijn kruin een rond en haarloos gebied achtergelaten, het laatste stigma van de oorlog die zijn moeder al die tijd met behulp van een grote hoeveelheid smeersels, ingelegde eieren en wondermiddeltjes had gevoerd, een vastberaden strijd die Vassiliev gelaten heeft ondergaan en waarvan moeder zeker was dat ze er als overwinnaar uit zou komen. Vandaag de dag is hij een kalme, koppige man van vijfendertig. Sinds de dood van moeder woont hij alleen in het appartement dat hij met haar bewoonde, hij heeft de inrichting een beetje veranderd, maar niet te veel. Wat je kunt zeggen van het beetje familie dat hij nog heeft, is dat die een slechte adem heeft. Want behalve een schipperstrui en een tinnen wodkaflasje heeft papa hem als aandenken alleen de aanwezigheid van meneer De la Hosseraye nagelaten, die Igor – lang voor zijn ontmoeting met mama – 's ochtends, 's middags en 's avonds stipt op tijd had vervoerd, bijna als een privéchauffeur. Toen papa was gestorven, had de geëmotioneerde meneer De la Hosseraye besloten de kleine René, wiens moeder in financiële nood verkeerde, een studietoelage te schenken. Zo heeft de geliefde weldoener René's studie gefinancierd tot aan zijn kandidaats rechten en de politieacademie, ter nagedachtenis aan zijn favoriete taxichauffeur. Van meneer De la Hosseraye is bekend dat hij geen kinderen heeft (al is dat nooit nagevraagd) en geen familie (of ze houden zich goed gedeisd, Vassiliev heeft nooit iemand anders bij hem gezien). Zijn bezit zal in handen vallen van de staat, die hij drieënveertig jaar lang plichtsgetrouw heeft gediend, met name als departementsprefect (Indre-et-Loire? Cher? Loiret? René kan het zich nooit herinneren), voordat hij terugkeerde naar het ministerie en Igor Vassiliev bevorderde tot de rang van elitechauffeur, wat inhield dat hij de elite vervoerde.

René heeft zich vroeger weleens afgevraagd of er ooit iets is geweest tussen mama en meneer De la Hosseraye, want laten we eerlijk zijn, je geeft toch niet zomaar een toelage aan de zoon van een taxi-chauffeur! Als kind heeft hij zich vaak voorgesteld dat hij de geheime

zoon van zijn weldoener was. Maar hij hoefde zich alleen maar te herinneren hoe ze op bezoekdagen binnenkwamen, hoe zijn moeder bevreesd en verlegen, maar ook met een bijna opzichtige, opgeëiste waardigheid meneer begroette, om te begrijpen dat daarvan geen sprake was, en dat is bijna jammer, want het gewicht van de schuld, als die er al is, rust nu alleen op Renés schouders, hij kan hem niet meer met zijn moeder delen.

Meneer De la Hosseraye is welgesteld, en waarschijnlijk nog wel meer dan dat, maar hij heeft een onverdraaglijk slechte adem, die René twee uur per maand recht in zijn smoel kreeg op de dagen dat mama hem naar Neuilly bracht om dank te zeggen aan de geliefde weldoener. Meneer is nu zevenentachtig jaar oud. Die slechte adem doet er niet zoveel meer toe tijdens Renés wekelijkse beproeving. Het grijpt hem vooral aan om te zien hoe hij oud wordt, zijn zin in het leven verliest.

Vassiliev loopt langs het kantoor van Maillet. Niets te melden. Hij zou graag nog een beetje blijven rondhangen, maar zal uiteindelijk moeten besluiten om naar Neuilly te gaan, dus als het dan toch moet gebeuren, kan hij het maar beter meteen doen. Hij wordt opgehouden door een telefoontje.

Maillet is een en al oor. Ze hebben hun ogen gericht op de wandklok, die eenentwintig uur achteenvijftig aangeeft. Een moord, midden op de Avenue Foch. De collega die opbelt is buiten adem, het is niet duidelijk of dat door zijn race naar de telefoon komt of doordat hij onder de indruk is.

‘Maurice Quentin!’ roept hij.

Maillet schreeuwt van vreugde, hij wijst naar de klok. Eenentwintig uur negenenvijftig! Vassiliev heeft dienst tot tweeëntwintig uur, het is voor hem! René sluit zijn ogen. Maurice Quentin. Zelfs als je geen vaste bezoeker van de Parijse beurs bent, weet je om wie het gaat. Openbare werken, cementindustrie, olie, Vassiliev weet het niet meer precies. Franse grootindustrieel. In de financiële tijdschriften wordt geschreven over ‘president-commissaris Quentin’. Vassiliev

kan zich zijn gezicht niet meer voor de geest halen. Maillet heeft het nummer van de commissaris al gedraaid.

Zelfs als hij aan de telefoon is, krijg je de indruk dat Occhipinti ergens op kauwt. Dat is waarschijnlijk ook zo, hij stopt alleen maar met zich vol te proppen om te slapen of om met zijn meerderen te praten.

‘Quentin! Verdomme...’

De commissaris is een heel vermoeiende man.

Hij komt amper twee minuten na de inspecteur aan op de Avenue Foch en maakt al meteen iedereen gek met zijn angst, zijn zenuwachtigheid, de manier waarop hij druk in het rond loopt en in het wilde weg orders uitdeelt, die Vassiliev kalm achter zijn rug om corrigeert.

Occhipinti is een meter drieënzestig lang, maar vindt dat te weinig en draagt schoenen met verhoogde hakken. Hij is iemand voor wie de wereld is verdeeld in mensen die hij bewondert en mensen aan wie hij een hekel heeft. Hij vereert Talleyrand, wiens aforismen hij probeert te citeren uit citatenbundels, de boeken van André Castelot en *Reader's Digest*. De hele dag door stopt hij handenvol pinda's, pistaches en cashewnoten in zijn pens, wat geen prettig gezicht is. En verder is hij een enorme klootzak. Hij is een van die bekrompen en hypocriete ambtenaren die alles te danken hebben aan hun stommitéit en niets aan hun talent.

Vassiliev en hij mogen elkaar niet.

Sinds ze samenwerken, is Occhipinti geobsedeerd door het idee dat hij Vassiliev op de knieën moet zien te krijgen, omdat hij hem te lang vindt. Toch is de inspecteur niet het type om wie dan ook voor het hoofd te stoten, maar zijn baas heeft vaststaande ideeën en heeft vanaf het begin alles in het werk gesteld om hem de rotklussen in de maag te splitsen. Zoals iedereen die een hardnekkige wrok koestert, voelt Occhipinti feilloos aan waarmee hij anderen kan dwarszitten en geeft hij Vassiliev alle zaken waaraan hij zelf een hekel heeft. Zo heeft René al een ontelbare hoeveelheid verkrachtingen, gevolgd

door moord (of andersom) op zijn bord gekregen. Zodoende is hij een expert in deze materie geworden, wat de commissaris weer gelegenheid geeft hem alle dossiers in de maag te splitsen, onder het voorwendsel dat hij de meeste deskundigheid bezit op dat gebied. Vassiliev neemt het allemaal gelaten op. Hij ziet er alleen uit alsof hij de last van de wereld op zijn schouders torst. 'Daarom loopt hij zo gebogen,' zegt Occhipinti.

Op de Avenue Foch is er even een moment van rust tussen beide mannen, wanneer ze bij het lijk staan. Of wat er nog van over is. Ze hebben er al heel wat gezien, maar zijn onder de indruk.

'Het zwaardere werk,' bromt de commissaris.

'Een .44 Magnum, volgens mij,' antwoordt Vassiliev.

Dat type kaliber kan een aanstormende olifant tegenhouden. De verwondingen aan het bekken en de keel zullen het werk van de zojuist gearriveerde experts flink bemoeilijken.

Vassiliev twijfelt.

De manier waarop de moord is gepleegd doet denken aan een crime passionnel, je schiet iemand niet zonder goede reden in zijn kloten. Voor de kogel in de keel geldt ongeveer hetzelfde, dat gebeurt niet elke dag. En ook voor de teckel... Om hem zo van dichtbij neer te schieten... Het gaat hier om een zichtbare verbetering, een drang tot vernietiging, die doet denken aan wraak, aan woede. Maar de plek, het moment en het gebruik van een demper (niemand heeft iets gehoord, een buurvrouw die haar hond uitliet heeft het lichaam bij toeval ontdekt) doen eerder denken aan een kille, berekenende, bijna professionele moord met voorbedachten rade.

De forensisch onderzoekers maken foto's. Niemand weet hoe ze gewaarschuwd zijn, maar de verslaggevers arriveren op hun beurt met apparatuur, flitsers, een van hen heeft een filmcamera bij zich, de tv is er ook, met een vastberaden kijkende verslaggever. De commissaris werkt een handvol pistaches naar binnen, van de zenuwen waarschijnlijk.

‘U gaat ernaartoe,’ zegt Occhipinti, die alleen maar voor de camera’s verschijnt als hij er zijn voordeel mee kan doen. ‘Maar pas op hè, geen stommiten!’

Vassiliev stuurt zijn mannen eropuit om de eerste getuigenverklaringen af te nemen, al zou het hem verbazen als die er al waren.

Dan komt de rechter, Vassiliev maakt zich uit de voeten. De rechter roept hem, Vassiliev komt weer terug. Hij kent hem niet.

De magistraat deelt orders uit. Hij is een jonge man die wat bezorgd staat te kijken naar de nieuwsgierige toeschouwers en de reporters, die opeengepakt achter het door twee agenten bewaakte dranghek staan. ‘Zo min mogelijk informatie!’ zegt hij tegen Vassiliev.

Daar is iedereen het over eens. En dat is niet moeilijk, want behalve de identiteit van het slachtoffer valt er niet veel te melden. De rechter en de commissaris zullen zich moeten bezighouden met de familie, die behoorlijk uitgebreid is. Voor Vassiliev zijn de bloedsporen, de forensisch onderzoekers, het team dat belast is met het buurt-onderzoek, de verklaringen van de getuigen, als die er al zijn...

Gelaten loopt hij op de verslaggever af, die al een tijdje hevig met zijn armen naar hem stond te zwaaien.

Aan alle taken, zelfs onaangename, komt een eind.

Het team komt onverrichterzake terug, de forensisch onderzoekers bergen hun apparatuur op en nemen het lichaam mee, de grote schijnwerpers worden uitgezet, de avenue is weer in duisternis gehuld. De meinacht herneemt zijn beloop, het is laat, drieëntwintig uur dertig. Vassiliev is ontkomen aan zijn corvee in Neuilly, dat is in ieder geval meegenomen. Uit gewetenswroeging draait hij het nummer van de verpleegster, hij zal haar beloven dat hij morgen komt.

‘U kunt nu langskomen,’ zegt ze. ‘Meneer is wakker, hij zal blij zijn u te zien.’

Er zijn van die dagen waaraan geen einde komt.

*

Omdat Henri Latournelle vroeger een verzetsbeweging in het zuidwesten van Frankrijk heeft geleid, wordt hij nog steeds ‘commandant’ genoemd als hij er is, en ‘de commandant’ als hij er niet is. Hij is een man van zeventig jaar, met iets van die droge, ietwat dorre ouderdom, die je aantreft bij zelfzuchtige, obsessieve types, maar ook bij mensen die talloze beproevingen hebben doorstaan en daar gehard uit zijn gekomen. Hij draagt een zijden sjaaltje in de hals van zijn openstaande overhemd. Zijn spierwitte haar en zijn uiterlijk van een majoor in het Indiase leger, in combinatie met de benaming ‘commandant’, geven zijn uiterlijk iets vagelijk decadents, zoals bij die geruïneerde adellijke types die op hun centen letten in luxehotels, waar de medewerkers hen met ‘Meneer de graaf’ aanspreken, en elkaar intussen aanstoten. Maar door dat hoekige gezicht en die vastberaden trekken vindt niemand hem belachelijk. De commandant woont alleen, in zijn voorouderlijk huis vlak bij Toulouse, en ondanks de uiterlijke schijn doet hij niet aan paardrijden en golf, drinkt hij nooit en praat hij weinig. Veel mannen hebben een probleem met ouder worden. Óf ze weigeren de jaren te erkennen en zijn pathetisch, óf ze laten zich erop voorstaan en zijn lachwekkend. Henri Latournelle behoort duidelijk tot de tweede categorie, maar met een terughoudendheid die hem minder belachelijk maakt dan de anderen. Alleen maar een beetje ouderwets.

In de fauteuil van de woonkamer zit hij te wachten op het late nieuws, met in zijn handen een groot formaat zwart-witfoto van een man van een jaar of vijftig, wiens gezicht onmiddellijk na de aankondiging van de hoofdpunten van het laatste tv-journaal van de dag op het scherm verschijnt. Het is precies dezelfde foto. Vervolgens tonen schijnwerpers, die met een verblindend licht de duisternis doorklieven, het trottoir van Avenue Foch. De journalisten zijn vlak na de politie gearriveerd. De cameralieden hebben de tijd gehad zich te installeren en filmen onophoudelijk de ballistische experts, die als gehaaste obers metingen verrichten en flitsfoto's van

het lichaam van de overledene maken. De late kijker wordt zodoende getrakteerd op een aantal sensationele beelden: het lijkt dat door de dood als het ware slordig is neergesmeten, dan het afvoeren ervan, voorafgegaan door de geplastificeerde lijkhoes die met voorgevende discretie wordt dichtgetrokken, de brancard op wieltjes die naar de ambulance wordt gereden en ten slotte de droge klap waarmee de achterklep wordt dichtgeslagen, laatste bedrijf, het doek valt. De lenzen blijven nog even welwillend dralen bij de bloedvlek, die uitloopt in de goot, een fijngevoeligheid waarop de pers het patent heeft.

De zwaailichten kleuren de gevel en de onderste ramen van de herenhuizen blauw. De tv-verslaggever maakt de balans op van de misdaad, waarover weinig méér te vermelden is dan dit: Maurice Quentin, de directeur van een multinational, een invloedrijk man, is vlak voor zijn Parijse woning vermoord. Een lange slungel, inspecteur van de recherche, mompelt een paar onbegrijpelijke woorden. Henri wacht af, hij maakt zich zorgen.

Je kunt allerlei redenen voor zo'n soort misdaad bedenken en zeggen dat er helaas vast wel tientallen personen zijn die zo'n bewonderenswaardige man dood willen hebben, maar voorlopig kan alles in één zin worden samengevat: Maurice Quentin kwam terug van zijn avondwandeling met de hond en werd toen neergeschoten. Bijna net zo weerzinwekkend als de misdaad zelf is de manier waarop hij is uitgevoerd. Je hoeft de uitkomst van de autopsie niet af te wachten om te zien dat Quentin door meerdere kogels is getroffen, een in de onderbuik en een recht in zijn keel, waardoor hij letterlijk bijna zijn hoofd heeft verloren. Als je daarbij optelt dat ook zijn hond een flinke lading lood in zijn snufferd heeft gekregen, zou je haast denken dat het hier om iets persoonlijks gaat. Dit heeft meer weg van een bloedbad dan van een moord. Er bestaan geen keurige moorden, maar in sommige bespeur je meer haat dan in andere.

De commandant slaakt een zucht en sluit zijn ogen. Verdomme, denkt hij. En dat is niet zijn gewoonte.

*

Mathilde heeft sardientjes gegeten. Dat zou ze natuurlijk niet moeten doen, maar het is de beloning die ze zichzelf gunt na een succesvolle opdracht. Haar opdrachten zijn altijd succesvol geweest. Terwijl ze tv zit te kijken, dept ze met een stuk brood de laatste olie op. Ze vindt dat de man er in het echt beter uitzag dan op de foto in het tv-journaal. Tenminste, tot op het moment dat zij zich ermee had bemoeid. Ze vindt het jammer dat ze het zo weinig over zijn teckel hebben gehad, blijkbaar zijn ze niet geïnteresseerd in honden.

Ze staat moeizaam op, en terwijl de camera het bloedspoor op de straat uitvergroot, ruimt ze de hoek van de tafel af.

Nadat ze de Avenue Foch had verlaten, is ze over de Pont Sully gereden, haar favoriete brug. Ze kent alle bruggen van Parijs, er is er niet één waar ze de afgelopen dertig jaar geen pistool of revolver vanaf heeft gegooid. Zelfs na opdrachten buiten de stad, maar dat heeft ze Henri nooit verteld. Het heeft iets dwangmatigs. Glimlachend schudt ze haar hoofd. Ze is iemand die snel vertederd raakt over haar kleine eigenaardigheden, het lijkt wel alsof ze die koestert. Dus zelfs na opdrachten buiten de stad heeft ze, in strijd met de regels die voorschrijven dat ze zich zo snel mogelijk moet ontdoen van het haar toevertrouwde wapen, het altijd mee terug naar Parijs genomen. Om het in de Seine te gooien. Omdat het me geluk brengt! Ik ga mijn ritueel toch niet opgeven vanwege een achterlijke regel die is opgesteld door een of andere zultkop, verdomme nog aan toe! Net als met de aanvragen voor het materieel. Ze weigert met lichte kalibers te werken, die in haar ogen alleen goed zijn voor burgerlijke drama's en overspelruzies. En het was niet gemakkelijk geweest om aan zware kalibers te komen, ze heeft ruzie moeten maken bij de af-

deling Materialen, het schijnt dat de personeelschef twijfels had. 'Dat of niets!' heeft ze gezegd. Omdat ze een goede kracht is, heeft de personeelschef toegegeven. Daar zal hij geen spijt van hebben gehad. Bij Mathilde is de eerste kogel altijd raak, ze levert keurig en onberispelijk werk. Vanavond was een uitzondering. Een bevlieging. Inderdaad, ze had van wat grotere afstand kunnen schieten, minder schade kunnen aanrichten, slechts één kogel kunnen afvuren. Ik weet niet wat me bezielde, dat is het. Dat zal ze zeggen als ze haar om uitleg vragen. En het is trouwens niet belangrijk, het belangrijkste is dat die kerel dood is, of niet soms? Het is zelfs een voordeel, als je erover nadenkt! De politie zal een vals spoor volgen, het leidt de verdenking af, het beschermt de klant! Dát zal ze zeggen! En die hond? Mathilde zit niet verlegen om verklaringen: denk eens aan het verdriet van die arme teckel, als hij verder had moeten leven zonder zijn geliefde baasje! Als je het hem gevraagd had, weet ik zeker dat hij ook liever zou hebben willen sterven, in plaats van eenzaam te zitten kniezen. Vooral in een gezin dat hem niet heeft uitgekozen, waarin niemand van hem houdt en dat hem het liefst zo snel mogelijk in een asiel zal willen stoppen. Daarom! Dat zal ze zeggen!

Die avond was het dus de Pont Sully geweest.

Ze had een plekje voor de auto gevonden in de Rue Poullétier, en zoals gewoonlijk een wandeling gemaakt over de brug, gekleed in haar lichte regenjas, waarna ze over de reling had geleund om de Desert Eagle in het water te gooien.

Opeens wordt ze overvallen door twijfel.

Heeft ze hem echt weggegooid of denkt ze dat alleen maar?

Nou ja, wat maakt het ook uit, het is tijd om naar bed te gaan.

'Ludo!'

De grote hond komt met tegenzin overeind, rekt zich uit en loopt achter haar aan naar de deur, die ze voor hem openhoudt. Hij komt dichterbij, tilt zijn snuit op.

Wat is het toch een ongelooflijke lieverd, denkt Mathilde. Rechts

van haar vormt een thujahaag de scheiding tussen haar tuin en die van meneer Lepoitevin. Ze vindt hem een idioot. Dat is vaak het geval met burens, zegt ze tegen zichzelf. Ze weet niet waarom, maar ze loopt altijd idioten tegen het lijf. En deze vormt geen uitzondering. Lepoitevin... Alleen die naam al...

Met de hand in haar zak betast ze werktuiglijk een stukje papier, waarna ze het eruit haalt. Ze herkent haar handschrift. De gegevens van het doelwit van de Avenue Foch. Normaal gesproken mag ze niets opschrijven. Als ze iemand schaduwt om de beste aanpak te bepalen, slaat ze alles op in haar hoofd, dat is de regel. Door Personeelszaken is het verboden om wat dan ook op te schrijven. Goed, ik gooi het op een akkoordje met de regels, denkt ze, niks ernstigs, wat niet weet, wat niet deert. Ze verfrommelt het papiertje, kijkt waar ze het weg kan gooien, ze doet het later wel. In de grote tuin heerst een vredige rust. Ze houdt van dit huis, ze houdt van deze tuin. Ze vindt het een beetje jammer dat ze hier al zo lang alleen woont, maar het is niet anders. Dat soort gedachten voeren haar altijd min of meer terug naar Henri. De commandant. Kom op, dit is niet het moment om zelfmedelijden te hebben.

‘Ludo!’

De hond komt terug, Mathilde doet de deur achter zich dicht en pakt in het voorbijgaan de Desert Eagle met geluidsdemper van de tafel, die ze daar heeft neergelegd toen ze binnenkwam. Ze opent een keukenla, maar daar ligt al een Luger 9 mm Parabellum, ik kan hem beter in een schoenendoos leggen, denkt ze. Ze doet de lichten uit, loopt de trap op naar haar slaapkamer en opent de hangkast. Mijn hemel, wat een rotzooi! Vroeger kon ze goed opruimen, maar tegenwoordig... Net als de keuken, vroeger was alles schoon en netjes, geen vlekje te zien. Vandaag de dag doet ze minder moeite, ze weet het. Stofzuigen gaat nog wel, maar wat de rest betreft, ze heeft er de fut, de kracht niet meer voor. Ze heeft een ontzettende hekel aan vlekken. Vetvlekken, koffievlekken. En kringen.

Daar kan ze niet tegen, en de ramen lappen is een lijdensweg geworden, dat doet ze trouwens ook al niet meer. Als ze dit geen halt toeroept, wordt deze tent een... Ze zet die onplezierige gedachte van zich af.

In de eerste doos zit een Wildey Magnum, in de tweede een LAR Grizzly Parabellum, verderop een paar beige schoenen die ze nooit meer draagt, ze heeft tegenwoordig last van opgezette voeten, dit soort exemplaren, met riempjes aan de achterkant, doet verrekte pijn. Ze gooit ze in de prullenbak. Om de Desert Eagle in de doos te laten passen, moet ze de demper eraf schroeven. Er zijn waarschijnlijk te veel wapens in huis, eigenlijk heeft ze die allemaal niet nodig. Net als contant geld, daarvan heeft ze een dik pak in een tas in de hangkast gelegd, in een tijd waarin haar dat noodzakelijk leek, wat nooit het geval is geweest. Het zou gestolen kunnen worden, ze zou het eigenlijk allemaal naar de bank moeten brengen.

Terwijl ze haar tanden poetst, ziet ze zichzelf weer op de Pont Sully staan.

Ach, als ze niet de voorkeur aan het platteland had gegeven, wat zou ze dan graag in die wijk hebben gewoond! Ze zou er de middelen voor hebben, met alles wat er op haar rekening in Lausanne staat. Of in Genève, dat kan ze zich nooit herinneren. Ja, Lausanne. Ach, wat maakt het ook uit. Opeens denkt ze weer aan het papiertje dat nog in haar zak zit, dat doet ze morgen wel. Nee, ze gaat wel wat vrij om met de regels, maar Mathilde is geen type dat onnodige risico's neemt. Ze dwingt zichzelf naar beneden te gaan. Ludo ligt opgerold in zijn mand. In welk kledingstuk heeft ze dat verdomde stukje papier laten zitten? Ze doorzoekt de jas, vindt niets. Haar kamerjas! Die ligt boven, dat is nou vervelend, ze klimt de trap weer op. Daar zal je hem hebben! En het papiertje. Ze gaat weer naar beneden, loopt naar de haard, pakt een doosje lucifers en verbrandt het papiertje.

Ik houd me aan de regels.

Ze loopt weer naar boven en gaat in bed liggen.

's Avonds leest ze drie zinnen en valt dan in slaap.
Ze is nou eenmaal niet zo'n lezer.

*

Tevy doet de deur al open voordat Vassiliev aangebeld heeft.

'Hij zal blij zijn om u te zien.'

Ze is heel vrolijk, je zou zweren dat hij bij háár op bezoek komt. Vassiliev verontschuldigt zich ervoor dat hij zo laat is. Ze glimlacht alleen maar opnieuw. Die glimlach lijkt iets te willen zeggen.

Gewoonlijk is het appartement vanaf het eind van de dag gehuld in een beklemmende schemering. Vanaf de voordeur zie je alleen de lange gang waarop donkere kamers uitkomen, en helemaal aan het einde het licht in de kamer van meneer. Vassiliev heeft het gevoel dat het leven is beperkt tot dit vertrek, waarin de lamp, die vanuit de verte zachtjes lijkt te flikkeren, elk moment gedoofd kan worden. En dan moet hij die sombere gang nog door.

Maar niets van dat alles, vanavond.

Tevy heeft in bijna alle kamers het licht aangedaan. Echt vrolijk is het nog niet, maar het is leefbaar. René loopt door de gang achter de verpleegster aan, in de kamer aan het eind klinken stemmen.

Tevy blijft staan en draait zich om naar René.

'Ik heb daar een tv voor hem neergezet. Het is vaak een heel gedoe voor hem om naar de woonkamer te gaan.'

Ze zegt het op een vertrouwelijke toon, als een grapje.

De kamer is veranderd. De televisie is aan het voeteneind van het bed geplaatst, er staat een bosje bloemen op de sokkeltafel, de boeken en de tijdschriften van meneer staan netjes in een rij op de planken, de kranten liggen opgevouwen, rechts van het bed. De medicijnen (een hele apotheek) zijn niet meer verspreid over de ronde tafel, maar verborgen achter een Japans kamerscherm, dat uit de kleine salon komt. Zelfs meneer lijkt veranderd. Om te beginnen is

hij wakker, wat niet vaak voorkomt op dit tijdstip. Hij zit rechtop, tegen een stel kussens en met zijn handen op het laken, en hij lacht als René binnenkomt. Zijn kleur is frisser, zijn haar is netjes gekamd.

‘Ha, René, daar ben je dan.’

Gelukkig, geen verwijt in zijn stem.

Als hij zich vooroverbuigt voor een kus van de oude man op zijn voorhoofd, krijgt hij nog een verrassing, meneer heeft niet de stinkende adem die René zo vaak heeft geroken. Hij ruikt naar... Hij ruikt naar niets, dat is een enorme vooruitgang.

De televisie staat aan, meneer wijst naar de stoel naast zich, Vassiliev gaat zitten, nadat hij heeft rondgekeken om een plekje voor zijn jas te vinden. Tevy pakt hem aan en neemt hem mee.

‘Je komt niet zo vaak.’

Het gesprek met meneer neemt al snel zijn gebruikelijke beloop. In hun gesprekken wisselen dezelfde frasen elkaar jaar na jaar af. Eerst ‘je ziet er niet zo goed uit’, dan ‘vraag maar niet naar mijn gezondheid, dat zou te lang duren’, en ‘nog nieuws bij de politie van de Republiek?’ ten slotte ‘ik wil je niet ophouden, Reneetje, het is al zo aardig dat je bent langsgesproken, het gezelschap van een oude man is niet...’ enzovoort.

‘Je ziet er niet zo goed uit, Reneetje.’

Ah, ja, dat ook, hij heeft altijd ‘Reneetje’ gezegd, zelfs toen zijn beschermeling op zestienjarige leeftijd al de lengte van één meter achtentachtig had bereikt.

‘Hoe gaat het met u?’

De laatste tijd klaagt meneer minder. Sinds de komst van de nieuwe verpleegster is hij wat levendiger geworden. Hij ziet er ouder uit, maar minder ziek.

Tevy is binnengekomen, ze draagt een dienblad met glazen, kopjes, en biedt kamillethee, mineraalwater aan, ‘of misschien een... opkikkertje?’ Bij sommige woorden lijkt ze te aarzelen, ze spreekt ze uit

met een vraagteken aan het eind. Vassiliev slaat het aanbod met een handgebaar af.

‘Het is bijna middernacht,’ zegt meneer. ‘Het uur van de misdaad!’

Het is een standaardgrapje van meneer, maar ditmaal is het op zijn plaats, want de lawaaierige begintune kondigt het late televisiejournaal aan.

Het eerste item is de moord op Maurice Quentin.

René zit op een stoel rechts van meneer, Tevy op een stoel links. Met zijn drieën vormen ze een soort genreschilderij.

Als René op het scherm verschijnt, met net zo’n verlegen gezicht als wanneer ze hem verwelkomt in het appartement, kijkt Tevy opzij en glimlacht ze. René draait zich naar meneer. Hij slaapt.

*

‘Ik heb noedels gemaakt. Aziatische.’

René wilde juist vertrekken toen de verpleegster hem voorstelde er wat van op te warmen.

‘Ik weet niet of u ervan houdt...’

Dit is niet het moment om uit te leggen hoe hij tegenover voedsel staat.

‘Ja, waarom ook niet...’

Dus eten ze aan de ronde tafel in de grote woonkamer, het is een soort picknick.

Ze was verbaasd geweest Renés gezicht op het scherm te zien, bijna alsof ze zich vereerd voelde.

‘U hebt de leiding over een groot onderzoek!’

Vassiliev glimlacht. Die kwalificatie doet hem aan zijn moeder denken, voor wie er kunstenaars bestonden en grote kunstenaars, schrijvers en grote schrijvers, componisten en grote componisten. Ook hij hoort nu bij de groten, in Tevy’s ogen.

‘Ach, weet u...’

Eigenlijk zou hij zich willen tonen als de bescheiden man die hij is, maar hij laat zich deze gemakkelijk verworven roem toch maar aanleunen.

De verpleegster is veel knapper dan hij dacht. Haar lachende ogen accentueren haar volle, sensuele lippen. Ze is een beetje mollig, ja, of eerder, Vassiliev zoekt het goede woord... Behaaglijk, dat is wat er in hem opkomt.

Ze vertelt op een grappige, luchthartige manier over haar reis vanuit Cambodja, het gezin op de boot, de vluchtelingenkampen, de niet-erkende diploma's, de studies die opnieuw begonnen moesten worden. 'En het Frans dat ik daar heb geleerd, had niet veel te maken met het Frans van hier.'

Onbewust praten ze nogal zachtjes, als in een kerk, om meneer niet wakker te maken. René probeert netjes te eten, wat voor hem niet altijd even makkelijk is.

'Ik vind dat hij er goed uitziet,' zegt René.

Het is meer een compliment dan een constatering. Tevy merkt het niet op, of kiest ervoor het niet te horen.

'Ja, het gaat de laatste tijd goed met hem. Hij heeft me uit zichzelf gevraagd om naar buiten te gaan. Hij kan nog goed lopen, weet u. We gaan naar het park. Daar blijven we zeker twee uur, als het weer het toelaat. O ja, dat had ik nog niet verteld: we zijn naar de bioscoop geweest!'

Vassiliev kijkt alsof hij het in Keulen hoort donderen. 'Hoe gaan jullie... Met de bus, de metro?'

'O nee, dat zou voor hem een beetje te lang duren, ik heb hem meegenomen in de auto. Mijn Ami 6 is in niet veel betere conditie dan meneer, hij is waarschijnlijk ongeveer even oud, maar de vering is nog goed, dat is voor hem het belangrijkste. We hebben gekeken naar... O, sorry.' Ze proest in haar hand.

'Nou?'

'*Poulet au vinaigre...*'

Ze moeten lachen.

‘Nou, hij vond het heel leuk. Hij vertelde dat hij al tien jaar niet meer naar de bioscoop was geweest, is dat waar?’

‘Ik weet niet of het waar is, maar het is goed mogelijk.’

‘Hij is wel vóór het einde in slaap gevallen, maar ik denk dat het een fijne dag was. En eergisteren zijn we naar...’

De verpleegster praat best veel.

Als ze met hem meeloopt naar de voordeur zegt ze: ‘Mijn naam, Tevy, betekent “zij die luistert”, ik weet het, dat zou je niet zeggen...’